

همسر داری

پودمان همسر داری

مؤلف

مرضیه طاهری

این محتوای درسی برای درس «همسر داری: پودمان همسر داری» برای دوره آموزش های خاص مدیریت خانواده در مقطع کارشناسی تدوین شده است.

سرشناسه	: طاهری، مرضیه، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: همسررداری: پودمان همسررداری
مشخصات نشر	: تهران: مؤسسه آموزش عالی علمی - کاربردی هلال ایران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۱۹-۲۳-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: واژه نامه.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۵۹۲۳۰

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

عنوان: همسررداری: پودمان همسررداری
 مؤلف: مرضیه طاهری
 ویراستار: زینب محمدزاده
 ناظران علمی - فنی: سید صاحب سادات حسینی، محمدعلی صنعتی نجر، ماشاء... واشقانی فراهانی، عبدالرضا مجدالدین، محمدهادی تدین، حامد فرساد، زهرا آب جام، ملیحه خان بیگی، اکرم رزم پور، فیهام... زینب محمدزاده، علیرضا عزیزی، حمید جعفری، پژمان گرامی و علی هاوشکی
 تنظیم و صفحه آرا: زینب السادات دیوبین
 طراح جلد: بهاره الیاسی
 ناشر: مؤسسه آموزش عالی علمی - کاربردی هلال ایران
 چاپخانه: مؤسسه فرهنگی نشاط
 نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۴
 قیمت: ۸۰۰۰۰
 شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۱۹-۲۳-۳

انتشار این کتاب فقط با اختیار و مجوز مرکز آموزش های عالی آزاد و آموزش های خاص دانشگاه جامع علمی کاربردی انجام می شود.
 (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است)

نشانی: تهران، میدان فلسطین، خیابان ایتالیا، مؤسسه آموزش عالی علمی - کاربردی هلال ایران، پلاک ۱
 تلفن: ۸۸۹۹۳۹۵۹ - ۶۰ دورنگار: ۸۸۹۵۴۰۰۷ کد پستی: ۱۴۱۶۶-۴۴۹۹۳

وبسایت: www.helal-uast.ac.ir
 پست الکترونیکی: info@helal-uast.ac.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
مقدمه.....	۱۲
فصل اول: مفهوم خانواده، انواع و کارکردهای آن.....	۱۳
۱. تعریف خانواده.....	۱۶
۲. خانواده و انواع آن.....	۱۶
۲-۱. خانواده گسترده.....	۱۶
۲-۲. خانواده هسته‌ای.....	۱۶
۳. کارکردهای خانواده.....	۱۷
۳-۱. تنظیم رفتار جنسی.....	۱۷
۳-۲. تولیدمثل.....	۱۷
۳-۳. مشروعیت.....	۱۸
۳-۴. حمایت و مراقبت.....	۱۸
۳-۵. انس و عاطفه.....	۱۸
۳-۶. مشارکت و همیاری.....	۱۸
۴. مراحل تحول خانواده.....	۱۸
۴-۱. مراحل تحول خانواده در ایران.....	۱۹
۴-۲. خانواده در ایران باستان.....	۱۹
۴-۳. خانواده در دوره اسلامی.....	۱۹
۴-۴. خانواده در دوره جدید.....	۲۰
۵. سیر تاریخی خانواده از دیدگاه اسلامی.....	۲۰
خلاصه فصل.....	۲۳
خودآزمایی.....	۲۴
فصل دوم: راه‌های گزینش همسر و ازدواج.....	۲۵

بخش اول: همسرگزینی

۶. معیارهای همسرگزینی.....	۲۷
۶-۱. همتایی و همانندی.....	۲۸
۶-۲. خوش اخلاقی.....	۲۸
۶-۳. تقوا.....	۲۸
۶-۴. سلامت.....	۲۹
۷. شرایط گزینش همسر.....	۲۹

۳۰	۸. راه‌های گزینش همسر
۳۰	۸-۱. مشورت
۳۰	۸-۲. واسطه (معرف)
۳۰	۸-۳. تحقیق
۳۱	۸-۴. دیدار و گفت‌وگوی مستقیم
۳۱	۹. معیارهای انتخاب همسر
۳۱	۹-۱. دین‌داری
۳۱	۹-۲. تقدم دین‌داری بر زیبایی
۳۲	۹-۳. تقدم دین‌داری بر دارایی و شهرت
۳۳	خلاصه بخش
۳۴	خودآزمایی

بخش دوم: ازدواج

۳۵	۱۰. ازدواج
۳۵	۱۰-۱. تعریف ازدواج
۳۶	۱۱. اهداف ازدواج
۳۷	۱۱-۱. نجات از سرگردانی و بی‌پناهی
۳۷	۱۱-۲. ارضای غریزه جنسی
۳۷	۱۱-۳. تداوم نسل
۳۸	۱۲. ویژگی‌های لازم برای ازدواج
۳۸	۱۲-۱. بلوغ جنسی
۳۹	۱۲-۲. بلوغ عقلی
۳۹	۱۲-۳. بلوغ عاطفی
۴۰	۱۲-۴. بلوغ اجتماعی
۴۰	۱۳. شرایط واجب شدن ازدواج
۴۰	۱۴. آثار ازدواج
۴۰	۱۴-۱. آثار تربیتی و معنوی ازدواج
۴۱	۱۴-۲. آثار اجتماعی و روان‌شناختی ازدواج
۴۴	۱۴-۳. آثار اقتصادی ازدواج (رشد اقتصادی)
۴۴	۱۵. کارکردهای ازدواج
۴۵	۱۶. ناپسند بودن ترک ازدواج
۴۶	خلاصه بخش
۴۷	خودآزمایی

فصل سوم: عوامل اخلاقی در همسرمداری ۴۹

۱۷. خلق نیکو ۵۱
- ۱۷-۱. مفهوم حسن خلق ۵۲
- ۱۷-۲. اهمیت ازدواج با فرد خوش اخلاق ۵۲
- ۱۷-۳. آثار حسن خلق در سازگاری همسران ۵۳
- ۱۷-۴. مهارت‌هایی برای ایجاد و تقویت خلق نیکو ۵۳
- ۱۷-۵. اشکال حسن خلق ۵۵
۱۸. تأثیر بردباری بر زندگی زناشویی ۵۶
- ۱۸-۱. کسب توان بردباری ۵۷
۱۹. عفت و حیا ۵۷
- ۱۹-۲. آشنایی با مظاهر عفت جنسی ۵۸
- ۱۹-۳. آثار عفت و حیا در سازگاری همسران ۵۹
- ۱۹-۴. خجالت و کم‌رویی افت حیا ۶۱
۲۰. تفکیک مرز خانواده و اجتماع ۶۱
- ۲۰-۱. حدود روابط زن و مرد نامحرم در اسلام ۶۲
- ۲۰-۲. رازداری زوجین ۶۴
- خلاصه فصل ۶۵
- خودآزمایی ۶۶

فصل چهارم: عوامل رفتاری در همسرمداری ۶۷

بخش اول: سپاسگزاری، مهر و قهر

۲۱. مفهوم تشکر ۶۹
- ۲۱-۱. اهمیت تشکر ۷۰
- ۲۱-۲. آثار سپاسگزاری در سازگاری همسران ۷۰
- ۲۱-۳. مراتب سپاس‌گزاری ۷۱
- ۲۱-۴. مشورت با یکدیگر ۷۳
۲۲. مهر و قهر ۷۴
- ۲۲-۱. آثار اظهار مهر ۷۴
- ۲۲-۲. مهارت‌هایی برای ابراز مهر ۷۵
- ۲۲-۳. آثار اظهار قهر ۷۵
- خلاصه بخش ۷۷
- خودآزمایی ۷۸

بخش دوم: صله ارحام

۲۳. اهمیت صله ارحام	۷۹
۲۳-۱. گونه‌های صله ارحام	۸۰
۲۳-۲. تأثیرهای صله ارحام	۸۰
۲۳-۳. آثار قطع صله ارحام (روابط خویشاوندی)	۸۱
۲۳-۴. آسیب‌شناسی صله ارحام	۸۲
۲۳-۵. مشکل دخالت اطرافیان و بزرگ‌ترها	۸۳
خلاصه بخش	۸۴
خودآزمایی	۸۵
فصل پنجم: عوامل اقتصادی در همسرمداری	۸۶

۲۴. مفهوم قناعت	۸۸
۲۴-۱. اهمیت قناعت	۸۸
۲۴-۲. آثار قناعت در زندگی	۸۹
۲۵) الگوی مناسب اقتصاد خانواده	۹۰
۲۵-۱. رفتار اقتصادی همسران	۹۰
۲۵-۲. مرد و سرپرستی خانواده	۹۱
خلاصه فصل	۹۴
خودآزمایی	۹۵
فصل ششم: عوامل جسمانی و جنسی	۹۶

بخش اول: نطافت و زینت زوجین

۲۶. اهمیت نطافت و آراستگی	۹۸
۲۶-۱. رهنمودهایی به همسران	۹۸
خلاصه بخش	۱۰۳
خودآزمایی	۱۰۴

بخش دوم: روابط جنسی زوجین

۲۷. توجه به تفاوت‌ها در روابط جنسی زوجین	۱۰۵
۲۷-۱. تفاوت‌های جنسی زوجین (از دیدگاه اسلام)	۱۰۸
۲۷-۲. رابطه جنسی سالم	۱۰۹
۲۷-۳. اهمیت رابطه جنسی سالم	۱۰۹
۲۷-۴. پیامدهای رابطه سالم جنسی	۱۱۰
۲۷-۵. مسئولیت جنسی همسران	۱۱۱

۱۱۲	۲۷-۶. درک ضرورت‌های رابطه زناشویی
۱۱۳	۲۷-۷. ارتباط و صمیمیت در رابطه زناشویی
۱۱۵	۲۷-۸. انصاف در روابط زناشویی
۱۱۶	خلاصه بخش
۱۱۷	خودآزمایی
۱۱۹	فصل هفتم: تعارض‌ها و اختلاف‌های زناشویی

بخش اول: عوامل روان‌شناختی (خشم و عصبانیت)

۱۲۳	۲۸. عواملی که سلامت خانواده را تهدید می‌کند
۱۲۳	۲۸-۱. عوامل روان‌شناختی
۱۲۸	خلاصه بخش
۱۲۹	خودآزمایی

بخش دوم: عوامل اقتصادی

۱۳۰	۲۸-۲. عوامل اقتصادی
۱۳۳	خلاصه بخش
۱۳۴	خودآزمایی

بخش سوم: عوامل دینی

۱۳۵	۲۸-۳. عوامل دینی
۱۴۰	خلاصه بخش
۱۴۱	خودآزمایی

بخش چهارم: عوامل اجتماعی و فرهنگی

۱۴۲	۲۸-۴. عوامل اجتماعی و فرهنگی
۱۵۵	خلاصه بخش
۱۵۶	خودآزمایی

بخش پنجم: عوامل جسمانی و بدنی

۱۵۹	۲۸-۵. عوامل جسمانی و بدنی
۱۶۰	خلاصه بخش
۱۶۱	خودآزمایی
۱۶۳	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۶۴	واژه‌نامه فارسی به انگلیسی
۱۶۵	منابع

پیشگفتار

از آنجایی که ارتقای کمی و کیفی نظام آموزش‌های علمی- کاربردی و اعتلای امر آموزش و پژوهش به عنوان یکی از راهبردهای اصلی آموزش عالی در توسعه کشور تبیین شده است، دانشگاه با هدف اصلاح هرم شغلی و تربیت نیروی انسانی ماهر در بخش‌های مختلف تأسیس گردیده است.

این دانشگاه با توجه به رسالت خود، مبنی بر آموزش و پژوهش در مرزهای فناوری و ایجاد اشتغال و همچنین به دلیل تفاوت ماهوی با آموزش‌های رایج دانشگاهی و بومی کردن دانش‌های منطقه‌ای، به منابع آموزشی در رشته‌های خاص نیاز مبرم دارد، لذا تألیف و انتشار جزوات و کتب درسی تخصصی رشته‌های مختلف در دستور کار قرار گرفته است. انجام این امر در چنین سطح گسترده‌ای، کاری بس بزرگ و دشوار است که اراده و همتی بزرگ می‌طلبد.

مرکز آموزش‌های عالی آزاد و خاص دانشگاه جامع علمی- کاربردی با استعانت از خداوند بزرگ، همت و همکاری استادان، مؤلفان، دست‌اندرکاران، امیدوار است صاحب‌نظران و مدرسان در راستای حفظ، صیانت و توسعه نظام آموزش‌های علمی- کاربردی با پیشنهادهای سازنده خود ما را در ارتقای کیفیت علمی این جزوات و کتب، یاری دهند.

در اینجا لازم است از ریاست محترم دانشگاه، جناب آقای دکتر محمد اخباری؛ معاونت آموزش، جناب آقای دکتر یدالله مهرعلی‌زاده؛ رئیس مرکز آموزش‌های عالی آزاد و آموزش‌های خاص، جناب آقای مهندس علی معصومیان؛ اعضای محترم کمیته برنامه‌ریزی منابع آموزشی و انتشارات متشکل از رئیس کمیته، جناب آقای دکتر سید صاحب سادات حسینی؛ دبیر کمیته، جناب آقای محمدعلی صنعتی و سایر اعضا، آقایان دکتر هادی تدین و دکتر ماشاءالله واشقانی فراهانی که رحمت و هدایت‌های بی‌دریغ این عزیزان نقش مهم و اساسی در شکل‌گیری و چاپ این جزوات و کتب دارد و نیز زحمات نویسنده محترم سرکار خانم مرضیه طاهری تشکر نماییم.

این کتاب به عنوان منبع درسی برای درس «همسرمداری» در اختیار مدرسان و دانش‌جویان قرار می‌گیرد.

کمیته برنامه‌ریزی منابع آموزشی و انتشارات مرکز آموزش‌های عالی آزاد و آموزش‌های خاص

مقدمه

خانواده سنگ بنای هر جامعه بزرگ انسانی است و در استحکام روابط اجتماعی و رشد و تعالی یکایک اعضای جامعه نقشی بنیادین دارد. تلاش در جهت استوارسازی روابط خانوادگی زمینه را برای سلامت اخلاقی و سعادت عمومی جامعه فراهم می‌آورد. تحکیم بنیاد خانواده دو مرحله حساس دارد:

- گزینش همسر

- شیوه همسرداری

ازدواج تأثیر به‌سزایی در هرنوشت انسان دارد که برای این مهم، اطلاعات لازم و آمادگی روحی، اخلاقی و مادی ضروری است. مهم‌ترین مسئله برای همسران، پایداری خانواده و رضایتمندی زناشویی است. خانواده موفق، خانواده‌ای است که با ثبات و به‌دوراز تزلزل باشد. نبود پایداری، آینده‌ای نامطمئن را در پی دارد و دل‌گرمی و وابستگی خانوادگی را ناممکن می‌سازد. فراتر از ثبات و پایداری، خانواده‌ای موفق است که از زندگی خود خرسند و راضی باشد. احساس خرسندی و رضامندی، شوق و اشتیاق به زندگی را افزایش می‌دهد، کانون زندگی را گرم می‌کند و خانواده را کارآمد، پویا و موفق می‌سازد. بی‌گمان این مهم نیازمند مهارت است.

همسرداری کار آسانی نیست. همسرین و اولین وظیفه زن و شوهر در آغاز زندگی شناخت طرز تفکر و اخلاق و خواسته‌ها و تمایلات و توان جسمی همدیگر است، در مرحله دوم یادگرفتن آئین همسرداری است. همسرداری فن بسیار ظریف و حساسی است که نیاز به علم و آگاهی دارد.

زن و شوهر باید در آغاز زندگی فن همسرداری را بیاموزند و به مرحله عمل درآورند و اگر در این‌باره کوتاهی کردند عواقب سوء آن را در آینده نزدیک مشاهده خواهند کرد. در زمانی که اصلاح، دشوار و پسا اوقات غیرممکن خواهد بود.